

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA NR. 230
din 13.05.2015

Dosar nr.: 713/2014

Petiția nr.: 19669/28.11.2014

Potent: P D C

Reclamat: Ministerul Afacerilor Interne

Obiect: potențiala discriminare a agenților de poliție cu studii superioare absolvite după ianuarie 2010 în ceea ce privește acordarea sporului de 25%

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

I.1.1. P D C

I.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

I.2.1. Ministerul Afacerilor Interne, loc. București, Piața Revoluției, nr. 1 A, sector 1

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Potentul sesizează o posibilă faptă de discriminare a agenților de poliție cu studii superioare absolvite după ianuarie 2010 în ceea ce privește acordarea sporului de 25%.

III. Procedura de citare

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura legală de citare a părților.

3.2. Prin adresa nr. 19669/23.12.2014 a fost citat petentul, iar prin adresa nr. 20671/23.12.2014 a fost citată partea reclamată pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 15.01.2015. Prin citație a fost invocată, din oficiu, *excepția de necompetență materială* a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

3.3. Procedură legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

4.1.1. Petentul, agent de poliție, solicită Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării să analizeze și să se pronunțe cu privire la existența unei presupuse discriminări în domeniul acordării sporului de 25% pentru agenții de poliție cu studii superioare.

4.1.2. În fapt, petentul are statutul de funcționar public cu statut special (polițist) din anul 2006 și activează în calitate de agent de poliție în cadrul Inspectoratului de Poliție al Județului Galați, unde îndeplinește funcția de agent II.

4.1.3. Petentul a absolvit în anul 2010 studiile universitare organizate de Facultatea de Drept și Administrație Publică din cadrul Universității "Spiru Haret" București, forma de învățământ la zi.

4.1.4. Prin Ordinul M.A.I. nr. 318/2004 a fost reglementată acordarea unui spor de 25% din salariul de bază agenților de poliție cu studii superioare și care îndeplineau activități suplimentare celor menționate în fișa postului. Petentul menționează că respectivul act normativ cu caracter intern a fost abrogat parțial prin intrarea în vigoare a Legii nr. 330/2009 (în prezent abrogată).

4.1.5. Prin intrarea în vigoare a unor acte normative cu impact în domeniul salarizării polițiștilor, sporul de 25% pentru studii superioare a fost menținut și acordat în continuare agenților de poliție care beneficiau de acest drept în luna decembrie 2009, fiind inclus într-o sumă compensatorie și, ulterior, încorporat în salariul de bază, nemaifiind considerat element salarial distinct.

4.1.6. Petentul menționează că polițiștilor beneficiari ai acestui spor, care și-au modificat raporturile de muncă în această perioadă tranzitorie la inițiativa angajatorului, li s-a sistat plata acestui drept, chiar dacă îndeplineau în continuare condițiile de acordare prevăzute de Ordinul M.A.I. nr. 318/2004.

4.1.7. Petentul arată că prin intrarea în vigoare a Ordinului M.A.I. nr. S/138/2004 s-a reglementat reacordarea sporului de 25% din salariul de bază agenților de poliție cu studii superioare, care beneficiau de acest drept în luna decembrie 2009 și căroră li s-a retras din cauza modificărilor organizatorice survenite la nivelul ministerului, în special cu ocazia reorganizărilor din septembrie 2011 și octombrie 2013.

4.1.8. Petentul consideră că în acest mod s-au născut premisele unei discriminări față de agenții de poliție cu studii superioare absolvite după luna ianuarie 2010 și care îndeplinesc activități suplimentare celor consemnate în fișa postului.

Susținerile părții reclamate

4.2.1. Partea reclamată susține excepția de necompetență materială a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, invocată din oficiu, arătând că aspectele semnalate în conținutul petiției vizează existența și aplicarea unor norme juridice stabilite printr-un act normativ la nivel de lege.

4.2.2. Partea reclamată semnalează că instituția Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării nu se poate substitui, sub aspectul atribuțiilor, altor instituții în vederea soluționării unor petiții ale cetățenilor cu privire la acte normative (inclusive la nivel de lege) pe care le consideră ca fiind discriminatorii, iar atribuțiile în ceea ce privește controlul constituționalității legilor/ordonanțelor, prin prisma încălcării prevederilor art. 16 din Constituția României, republicată, revin, potrivit legii fundamentale, Curții Constituționale.

4.2.3. Partea reclamată învederează dispozițiile Deciziei Curții Constituționale nr. 997/2008 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 20 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, potrivit căroră prevederile

art. 20 alin. 3 din O.G. nr. 137/2000 sunt neconstituționale în măsura în care sunt interpretate în sensul că acordă CNCD competența ca, în cadrul activității sale jurisdicționale, să anuleze textul unor acte normative cu caracter discriminatoriu și chiar să substituie acest text cu dispoziții cuprinse în alte acte normative.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. Prin petiția formulată și trimisă spre soluționare Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării acesta este sesizat în legătură cu potențiala discriminare a agenților de poliție cu studii superioare absolvite după ianuarie 2010 în ceea ce privește acordarea sporului de 25%.

5.2. Luând act de plângere, astfel cum este formulată și având în vedere prevederile art. 28-32 din Procedura internă de soluționare a petițiilor în fața Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul director a invocat, din oficiu, *excepția necompetenței materiale* a sa în raport cu aspectele invocate de petent.

5.3. Potrivit dispozițiilor art. 63 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor „(1) Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției.(2) Excepțiile vor putea fi unite cu fondul dacă este nevoie să se administreze dovezi în legătură cu soluționarea în fond a petiției”. În ce privește prezenta cauză, s-a invocat din oficiu excepția necompetenței materiale a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, conform art. 28 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor care prevede că „Membrii Colegiului director, din oficiu, pot ridica excepția de necompetență atunci când, în mod vădit, constată că petiția formulată nu este de competența Consiliului, potrivit prevederilor O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată,, asupra căreia Colegiul director trebuie să se pronunțe cu prioritate.

5.4. Prin citație s-a invocat, din oficiu, *excepția necompetenței materiale* a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării în ceea ce privește obiectul petiției.

5.5. Analizând aspectele sesizate în petiție, Colegiul director reține faptul că petentul reclamă Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potențiala discriminare a agenților de poliție cu studii superioare absolvite după ianuarie 2010 în ceea ce privește acordarea sporului de 25%.

5.6. În raport cu statuările Curții Constituționale relativ la O.G. nr. 137/2000, republicată, este lipsit de echivoc faptul că, prin natura sa, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării investighează, constată și sancționează fapte de discriminare.

5.7. În jurisprudența sa, Colegiul director a statuat că nu analizează modul de stabilire sui generis, prin lege a unor drepturi în favoarea unor categorii de persoane în mod diferit față de alte categorii ori nereglementarea de legiuitor a unor aspecte care țin de statutul unei persoane sau categorii de persoane. Din acest punct de vedere, examinarea soluțiilor legislative alese de către legiuitor și conformitatea acestora cu principiul egalității statuat în Constituția României revine Curții Constituționale.

5.8. Referitor la obiectul petiției dedus soluționării Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, este indubitabil că potențiala faptă de discriminare invocată de petentă este de facto echivalentă unei probleme de constituționalitate. Susținerile petentei sunt strâns legate de critica legiuitorului sub aspectul soluției legislative alese.

5.9. În nici un caz, în speță, răspunderea legiuitorului nu poate fi apreciată de către Colegiul director, deoarece Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării își exercită atribuțiile strict sub aspectul investigării, constatării și sancționării acelor fapte considerate discriminatorii în viziunea legiuitorului și care atrag răspunderea contravențională. Or,

discriminarea în cazul semnalat nu își are izvorul într-un fapt volitiv sau omisiv al unei persoane (fizice sau juridice, publice/private) cât, prezumtiv, în caracterul prevederilor actului normativ invocat. Însă obținerea legiuitorului și examinarea soluțiilor legislative alese de către legiuitor precum și conformitatea acestora cu principiul egalității statuat în Constituția României, revine Curții Constituționale.

5.10. De altfel, Curtea Constituțională, prin decizia nr. 997 din 7.10.2008, a admis excepția de neconstituționalitate a art. 20 din O.G. nr. 137/2000, republicată considerând că în măsura în care s-ar admite că pe calea controlului jurisdicțional prevăzut de O.G. nr. 137/2000, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării poate să constate existența unor situații discriminatorii ce își au izvorul direct în conținutul unui text de lege, s-ar pune în discuție legitimitatea Consiliului de a înlătura consecințele faptelor discriminatorii, prin hotărâri, ce pot duce, în ultimă instanță, la încetarea aplicabilității unor dispoziții de lege, și chiar aplicarea prin analogie a unor alte texte de lege, încălcându-se în mod flagrant principiul separației puterilor în stat, prin interferarea în atribuțiile legislativului, dar și ale Curții Constituționale, care îndeplinește rolul de legislator negativ atunci când constată lipsa de conformitate dintre prevederile unei legi sau ordonanțe și dispozițiile constituționale, inclusiv cele ale art. 16 care se referă la egalitatea în drepturi a cetățenilor.

5.11. Or, având în vedere considerentele expuse mai sus, Colegiul director urmează a admite excepția necompetenței materiale a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării în raport cu obiectul petiției.

5.12. Apreciind importanța obiectului petiției dedusă soluționării de către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul director consideră necesară emiterea unui **PUNCT DE VEDERE** de specialitate cu privire la situația expusă, în conformitate cu art. 16 și 18 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată. Potrivit art.16 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este „*autoritatea de stat în domeniul discriminării, autonomă, cu personalitate juridică, aflată sub control parlamentar și totodată garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, în conformitate cu legislația internă în vigoare și cu documentele internaționale la care România este parte*”. De asemenea, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este, potrivit art.18 alin.1 din aceeași ordonanță, „*responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei legi în domeniul său de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării*”.

5.13. În materia specifică a nediscriminării, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării poate să adopte și puncte de vedere, reprezentând opinii cu caracter de îndrumare, însă fără forță juridică obligatorie, în legătură cu principiul nediscriminării. Această activitate trebuie înțeleasă în virtutea rolului specific îndeplinit de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării și a prevederilor speciale cuprinse în O.G. nr. 137/2000, republicată, precum și în sensul dispozițiilor Directivei Consiliului 2000/43/CE privind aplicarea principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de origine rasială sau etnică, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. L180 din 19 iulie 2000, a Recomandării Generale nr. 2 a Comisiei Europene împotriva Rasismului și Intoleranței (din cadrul Consiliului Europei) privind instituțiile specializate pentru combaterea rasismului, xenofobie, antisemitism și intoleranță la nivel național și a Recomandării nr. 7 privind legislația națională referitoare la combaterea rasismului și a discriminării rasiale precum și a Rezoluției Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite nr. 48/134 din 1993 privind instituțiile naționale pentru promovarea și protecția drepturilor omului.

5.14. Trebuie însă precizat că emiterea unui punct de vedere nu are forță juridică obligatorie, reprezentând o opinie cu caracter de îndrumare.

5.15. Art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, prevede: *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”*

5.16. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

5.17. În speță se constată existența unui tratament mai puțin favorabil aplicat agenților de poliție cu studii superioare absolvite după ianuarie 2010 în ceea ce privește acordarea sporului de 25%.

Încălcarea unui drept prevăzut de lege

5.18. În speță Colegiul director apreciază că s-a încălcat principiul plății egale pentru muncă de valoare egală, parte a dreptului la nediscriminare prevăzut art. 16 alin. (1) coroborat cu art. 41 în Constituția României. Dreptul la muncă cuprinde principiul plății egale pentru muncă de valoare egală.

5.19. Colegiul director apreciază că nu poate fi reținută motivarea Curții Constituționale a României potrivit căreia „sporurile, premiile și alte stimulente acordate demnitarilor și altor salariați prin acte normative, reprezintă drepturi salariale suplimentare, iar nu drepturi fundamentale, consacrate și garantate de Constituție,” (Decizia 594/2012).

5.20. Astfel, chiar dacă s-ar reține că sporurile reprezintă drepturi salariale suplimentare, ele sunt protejate din perspectiva principiului egalității și nediscriminării, în sensul în care angajatorul are obligația, ca la acordarea sau nu a acestui drept suplimentar, să aplice tratamentul egal la persoane sau situații aflate în poziții comparabile/similare, respectiv să aplice un tratament diferit la persoanele sau situațiile care se află în poziții diferite. În interpretarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, chiar și aceste drepturi suplimentare sunt protejate prin Constituția României, pentru următoarele considerente:

- art. 41 alin. (1) din Constituția României vorbește în general de dreptul la muncă și nu face distincție între drepturi salariale principale (salariul de bază) și drepturile salariale suplimentare;
- art. 16 alin. (1) din Constituția României, chiar prin propria denumire „egalitatea în drepturi,” - nu face distincție între drepturi fundamentale și drepturi suplimentare în protecția împotriva discriminării. Mai mult, textul constituțional arată că „cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări,” fără a face distincție între drepturile reglementate de legea fundamentală sau de celelalte tipuri de legi;
- art. 1 pct. 1 - denumit „Interzicerea discriminării,- din Protocolul nr. 12 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale ratificată de România prin Legea nr. 103 din 25 aprilie 2006 prevede faptul că: „exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici o discriminare bazată, în special, pe

sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație. Din textul de lege reiese că principiul egalității protejează orice drept prevăzut de lege, nu doar un drept fundamental.

- Codul Muncii la art. 160 arată că „salariul cuprinde salariul de bază, indemnizațiile, sporurile, precum și alte adaosuri”.

Existența unor situații comparabile

5.21. Angajații care au absolvit studiile superioare ulterior sunt în situație comparabilă cu cei care au obținut diploma de absolvire a studiilor superioare înainte de intrarea în vigoare a legii în cauză. Astfel, ambele categorii au obținut o calificare prin care se presupune că adaugă un plus de valoare muncii prestate.

Existența unui criteriu de discriminare și a unui raport de cauzalitate între criteriu și tratamentul diferențiat

5.22. Deși aparent este un criteriu atipic, momentul obținerii diplomei este cel care determină tratamentul mai puțin favorabil. Suntem în prezența unui raport de cauzalitate între momentul obținerii diplomei și tratamentul diferențiat izvorât din lege.

5.23. Justificările formulate în motivările Curții Constituționale sunt criticabile. Astfel, CCR prin deciziile sale (cum ar fi Decizia 594/2012) arată că „legiuitorul este în drept, totodată, să instituie anumite sporuri la indemnizațiile și salariile de bază, premii periodice și alte stimulente, pe care le poate diferenția în funcție de categoriile de personal cărora li se acordă, le poate modifica în diferite perioade de timp, le poate suspenda sau chiar anula.”

5.24. Într-adevăr, legiuitorul are dreptul de a modifica, suspenda sau anula sporuri, indemnizații, salarii de periodice și alte stimulente, în funcție de categoriile de personal cărora li se acordă, dar doar cu respectarea principiului egalității.

5.25. În speță, este vorba despre un sistem de stabilire diferită a salariului de bază pentru aceeași categorie de angajați.

5.26. Statul ori anulează pentru întreaga categorie de angajați sporul în cauză, ori îl acordă tuturor, indiferent de data obținerii diplomei. Sporul nu poate fi anulat doar pentru o parte a categoriei de angajați.

5.27. CCR nu a urmat propria jurisprudență în analiza speței, deoarece într-o decizie anterioară a arătat că „un tratament diferit nu poate fi expresia aprecierii exclusive a legiuitorului, ci trebuie să se justifice rațional, în respectul principiului egalității” – (Decizia nr. 1 din 8 februarie 1994, M. Of. 69/1994).

5.28. Prezenta hotărâre se adoptă în temeiul:

- art. 18 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, potrivit căruia, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este responsabil cu privire la armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului egalității, respectiv

În concordanță cu Decizia Curții Constituționale a României nr. 997/2008 care a arătat că „în vederea îndeplinirii rolului său de garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este chemat să vegheze, printre altele, inclusiv asupra modului în care este respectat acest principiu în conținutul actelor normative. În acest sens, acest organ poate constata existența unor prevederi de lege discriminatorii și își poate exprima opinia în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative cu principiul nediscriminării...”,

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. admiterea excepției de necompetență materială a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, invocată din oficiu;
2. emiterea unui punct de vedere de specialitate privind situația supusă analizei Colegiului director;
3. o copie a hotărârii se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

Asztalos Csaba Ferenc – membru

Bertzi Theodora – membru

Dincă Ilie – membru

Gheorghiu Luminița – membru

Haller István – membru

Jura Cristian – membru

Lazăr Maria – membru

Manole Florin Petre – membru

Popa Claudia Sorina – membru

Hotărâre redactată de: L.M. și A.S.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2000 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Verificat SCSRP